

Становище

от проф. д пс н **Йоана Димитрова Янкулова**

преподавател от Катедра „Социална, трудова и педагогическа психология” във Философския факултет на СУ „Св. Климент Охридски”

Относно: рецензирани научни трудове на доц. д п н **Вася Крумова Делибалтова**

единствен кандидат за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“, обявен от СУ „Св. Климент Охридски“ в ДВ, бр. 61/ 28.07.2017 г. по професионално направление 1.2. Педагогика (*Дидактика, Музейно образование*)

I. Данни за конкурса

Настоящото становище е изготвено съобразно решение на Научно жури, определено със заповед на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ (РД-38-613/ 27.09.2017). Подадените от доц. Делибалтова документи са в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагането на ЗРАСРБ, както и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

Във връзка с участието в обявения конкурс Доц. Делибалтова представя общо 46 публикувани монографични трудове и учебници, както и други равностойни публикации в специализирани научни издания и доказателства за съответстващи на тях постижения в областта на науката и практиката след заемане на академичната длъжност „доцент”. По-конкретно тя представя 2 монографии (1 самостоятелна и 1 в съавторство), 5 учебника и ръководства (1 самостоятелна разработка, 4 в съавторство, като 2 от тях са на руски език), 4 студии (3 самостоятелни и 1 в съавторство), 8 статии (7 самостоятелни и 1 в съавторство, като 1 от тях е на английски език), 19 статии в сборници от конференции (18 самостоятелни и 1 в съавторство, като 6 от тях са на английски език), 1 автореферат на дисертационен труд за придобиване на образователно-научната степен „доктор на науките“, 4 други научни публикации (3 самостоятелни и 1 в съавторство), 1 превод от руски език, 2 публикувани абстракта на английски език от конференции.

II. Данни за кандидатката

Доц. Делибалтова има образователна и научна степен „доктор“, заема академичната длъжност „доцент“ и е щатен преподавател в Катедра „Дидактика“ във Факултета по педагогика в СУ „Св. Климент Охридски“. В резултат на дългогодишното си обучение доц. Делибалтова е придобила специализирани научни знания, конкретни професионални умения и богати езикови компетенции, които успешно прилага в академичен и професионален план, в научноизследователска и проектна дейност в различните области на теорията и практиката на възпитанието, дидактиката, музейното образование. Свидетелства за високата професионализация на доц. Делибалтова се откриват и в множеството цитирания на нейните трудове, които са безспорно ценни не само за българските, но и за чуждестранните специалисти.

III. Описание на научните трудове

Представените за рецензиране трудове могат да бъдат разделени по тематични рубрики. В първата се изучават теоретико-приложните аспекти в развитието на педагогическата наука и практика, както и проблемите на организацията и управлението на обучението в съвременните училища (източници № 8, 9, 10, 14, 15, 20, 22, 23, 25, 26, 27, 36, 43, 44). Във втората са анализирани формите на обучение и спецификата на контекста, в който се прилагат (източници № 12, 13, 16, 31, 33, 35). В третата се проучват и дискутират трудностите пред обучението в университетите (източници № 15, 17, 18, 21, 24, 28, 29, 30, 32, 45). В четвъртата се изучава същността и спецификата на музейното образование (източници № 11, 19, 34, 37, 38, 39, 46). Освен безспорното богатство и разнообразие на темите в посочените рубрики, силно впечатление правят няколко научни публикации, които допълнително обособяваме в две групи. От една страна са монографии, учебници, ръководства, на страниците на които са систематизирани различни философски, методологически, приложни аспекти от развитието на педагогическата наука, като е обърнато специално внимание на същността и управлението на контекста на обучението в образователна среда (източници № 1, 2, 3, 4, 6). От друга страна, в теоретико-емпиричен план е застъпен и задълбочено проучен един по-частен проблем, свързан с разработването и практическото внедряване на музейни образователни програми (източници № 5, 7). Всички тези разработки убедително демонстрират дългогодишните усилия, задълбочените знания и

професионалните умения на доц. Делибалтова внимателно и подробно да проучва направеното до момента в науката, като теоретично осветлява и емпирично проверява и нови научни проблеми. Получените от нея резултати са публикувани на страниците на посочените монографии, учебници и ръководства, които представляват изключително ценен източник на нови научни знания за студенти, докторанти и специалисти, както и модел за подражание в учебната, научноизследователската и публикационната работа.

IV. Научни приноси

На концептуално равнище задълбочено и систематизирано са проучени разнообразните пресечни точки и многопосочните връзки между различни образователни елементи и фактори и средата на обучение. На основата на събраните данни е направена научна систематизация и задълбочена дидактическа интерпретация, като е предложен и систематичен модел за същността, специфичните особености и управлението на контекста на обучението.

В емпиричен план са проведени ценни авторски изследвания, с помощта на които са регистрирани и задълбочено анализирани важни характеристики на контекста на обучението и отделните равнища в неговото функциониране в условията на „отворена“ учебна среда. Разработена е оригинална методология и изследователски дизайн, позволяващи моделирането и целенасоченото управление на влиянието на контекста върху метакогнитивното развитие и обучението на непосредствените участници. Отчетени са и промените в социалните ситуации в училищното, университетското и музейното обучение, както и многопосочният натиск върху образователните потребности. В тази връзка се приема, че особеностите в развитието на съвременните общества детерминират съответните трансформации в дидактическите подходи. В резултат на това се търсят конкретни начини за успешно удовлетворяване на водещите образователни потребности в хода на обучението, които да съответстват на познавателното развитие и метакогнитивните умения на обучаваните индивиди.

Считам, че като цяло научната продукция, с която доц. Делибалтова участва в обявения конкурс, се отличава с актуалност на избраните теми и с прецизност при изучаването им не само от гледна точка на класическите постановки, но и съобразно

съвременните им проекции в сферата на образованието. Това свидетелства за отлично познаване на водещите постановки в педагогическата наука, както и за стремеж те да бъдат непрекъснато обновявани и обогатявани с данни от различни автори и с резултати от собствени изследвания. Кандидатката демонстрира и отлични умения за логически структурирано и аргументирано представяне на конкретни изводи и обобщения с висока научна и приложно-практическа стойност. Те са основно ориентирани не само към подобряването на контекста и обучителните практики в образованието, но и към популяризирането и модернизиранието на музейните образователни програми, но винаги при гъвкаво отчитане на познавателните и социално-образователните потребности на участниците.

V. Учебна и научноизследователска дейност

При прегледа на публикуваните данни относно учебната и научноизследователската дейност на доц. Делибалтова се открива, че са изпълнени условията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. По-конкретно обявеният конкурс има пълна учебна натовареност със съответните задължителни и избираеми курсове (дидактика, педагогика, музейни образователни програми) в ОКС Бакалавър и ОКС Магистър. Освен това доц. Делибалтова е автор на модерни учебни пособия за нуждите на учебната работа със студентите. Тя представя също така собствени лекционни курсове, преподавайки на чужд език в чуждестранни университети (Прага, Полша, Словакия, Казахстан). Този факт свидетелства, че тя е отлично подготвена да създава, презентира и текущо да обновява съдържанието на водените от нея лекционни курсове (на български и на чужд език). В съдържателно отношение създадените курсове разкриват класическия облик на педагогическата наука, но и съвременните ѝ постижения, допълнително илюстрирани с множество примери от практиката. Всичко това ги прави не само теоретико-приложно ориентирани, но и особено полезни и атрактивни за широката аудитория от студенти, докторанти, специалисти.

Доц. Делибалтова е научен ръководител на студенти, които успешно създават и защитават дипломни работи под нейното вещо научно ръководство. Тя е също така научен ръководител и на докторанти, като темите на дисертационните им трудове са своеобразно

продължение на научните ѝ търсения и дългогодишен изследователски опит. По този начин тя на практика споделя с тях своите ефективни начини и практики как се преподава и как се постига високо качество на научноизследователската и публикационната дейност.

Кандидатката участва в различни научни журита, представяйки и защитавайки подготвените от нея становища и рецензии. Освен това тя е автор на множество публикации в различни международни и национални научни форуми, като има активно участие и в разнообразни изследователски проекти. Доц. Делибалтова членува в творчески редколегии и научни съвети, специализирани комисии, международни асоциации и организации.

Всичко това свидетелства, че тя влага дългогодишни, последователни и целенасочени усилия в своето академично обучение и в постигане на висока професионализация. В резултат на това тя е напълно разпознаваема като задълбочен изследовател, уважаван специалист в областта на педагогическата наука и образователната практика, ерудиран и утвърден университетски преподавател с успешна преподавателска, научноизследователска и публикационна дейност, както и с активна проектна и международна дейност, и не на последно място тя е добронамерен и много харесван от студентите преподавател.

VI. Заключение

В заключение считам, че кандидатурата на доц. Делибалтова за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор”, напълно отговаря на законовите изисквания, както и на установените академични и научни критерии при осъществяването на този вид процедури. В тази връзка убедено предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на доц. Вася Крумова Делибалтова академичната длъжност „професор” по професионално направление 1.2. Педагогика (Дидактика, Музейно образование).

04.12.2017 г.

Изготвил становището:

(проф. Й. Янкулова)